

регіоні у вигляді відповідних стратегічних програм розвитку. Відповідна основа також існує і в Китаї. Водночас, існує й спільна правова база у вигляді договорів про співпрацю як на державному, так і на регіональному рівнях. Інтерес до таких взаємин є постійно зростаючим, однак, подальший розвиток міжрегіонального співробітництва залежить від активності самих регіонів у їх розвитку.

Список використаних джерел

1. Величко В. В. (2016). *Співпраця регіонів України та Китаю у контексті економічної децентралізації: від формалізації до реальностей*. URL: file:///D:/User/Downloads/Nvdau_2016_23(3)__11.pdf (дата звернення 06.11.2018).

2. *Депутатська група Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з Китайською Народною Республікою*. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/mpz2/organizations.dep_group_members?grp=29.

3. *Міжрегіональне співробітництво між Україною та Китаєм*. URL: <https://china.mfa.gov.ua/ua/ukraine-cn/regions> (дата звернення 06.11.2018).

4. *Про співробітництво територіальних громад*: Закон України від 17.06.2014 № 1508-VII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141508.html (дата звернення 06.11.2018)

*Петраковська Ольга Сергіївна, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри землеустрою і кадастру КНУБА,
Тацій Юрій Олександрович, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри землеустрою і кадастру КНУБА,
Михальова Марія Юріївна, кандидат технічних наук, доцент кафедри землеустрою і кадастру КНУБА*

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», яким регулюються відносини, що виникають у процесі добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст, а також добровільного приєднання до об'єднаних територіальних громад (ОТГ) було прийнято у 2015 році. З цього моменту можна вважати, що децентралізація в Україні почалася.

Для початку необхідно визначитися з поняттям, що таке «об'єднана територіальна громада». В нормативно-правовій базі визначення поняття

«ОТГ» відсутнє. Згідно ст. 133 Конституції України систему адміністративно-територіального устрою України складають Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села. В результаті аналізу ознак ОТГ, які прослідковуються відповідно до [4] можна припустити, що і ОТГ є одиницею адміністративно-територіального устрою. В той же час населені пункти, які об'єдналися, не втрачають своїх статусів. Тому зрозуміти, що таке об'єднана територіальна громада в структурі адміністративно-територіального устрою, досить складно.

Виникають питання, що породжують проблеми використання земельних ресурсів ОТГ: *Які земельні ресурси вважати ресурсами ОТГ? Як планувати ефективно використання територій нових ОТГ? Де межі земель ОТГ?*

Згідно ст. 4 [4] територія ОТГ має бути нерозривною, межі ОТГ визначаються по зовнішніх межах юрисдикції рад територіальних громад, що об'єдналися. Чинним містобудівним законодавством не передбачено містобудівної документації для планування та забудови територій ОТГ. На сьогодні, виходячи з законодавчо визначених видів містобудівної документації, завдання розвитку території ОТГ могли би вирішуватися на регіональному рівні схемами планування району. На місцевому рівні містобудівною документацією, яка розробляється для території всього міста є генеральні плани та можуть бути плани зонування. Але ці види документації розроблялися для конкретних населених пунктів з урахуванням приміської зони і не більше. Ці плани не враховували стратегічних напрямків розвитку населеного пункту як складової ОТГ. Після прийняття закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад» в листопаді 2017 року в першому читанні прийнятий законопроект зі змінами в Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності». В Проекті [7] вперше визнано, що планувальна організація території об'єднаної територіальної громади є об'єктами містобудування на місцевому рівні. Запропоновано новий вид документації з просторового планування – план об'єднаних територіальних громад, призначеної для обґрунтування довгострокового прогнозування, координації планування соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади при короткостроковому та середньостроковому плануванні забудови території. На даний час, законопроект не прийнятий. Тому питання щодо планування території ОТГ залишається відкритим та невирішеним.

За даними Державного агентства геодезії, картографії та кадастру станом на червень 2018 року утворено 742 ОТГ. Станом на 2015 рік було створено 159 ОТГ, 2016 – 366, 2017 – 665 [2]. На рис. 1 представлено інформацію щодо кількості та частки площ ОТГ за областями України.

Варто зазначити, що простежується значна нерівномірність між областями України при проведенні процесу об'єднання територіальних громад. Аналізуючи дані Моніторингу, можна зробити висновки, що при створенні ОТГ немає чіткої тенденції залежності від регіональних особливостей. І інтенсивний процес формування ОТГ як в західних, північних, південних та східних областях різний. Наприклад, в східних областях різниця щодо відсотку площ території області зайнятих ОТГ – приблизно 6-7%. В той час як, в західних різниця становить – 25 і більше відсотків.

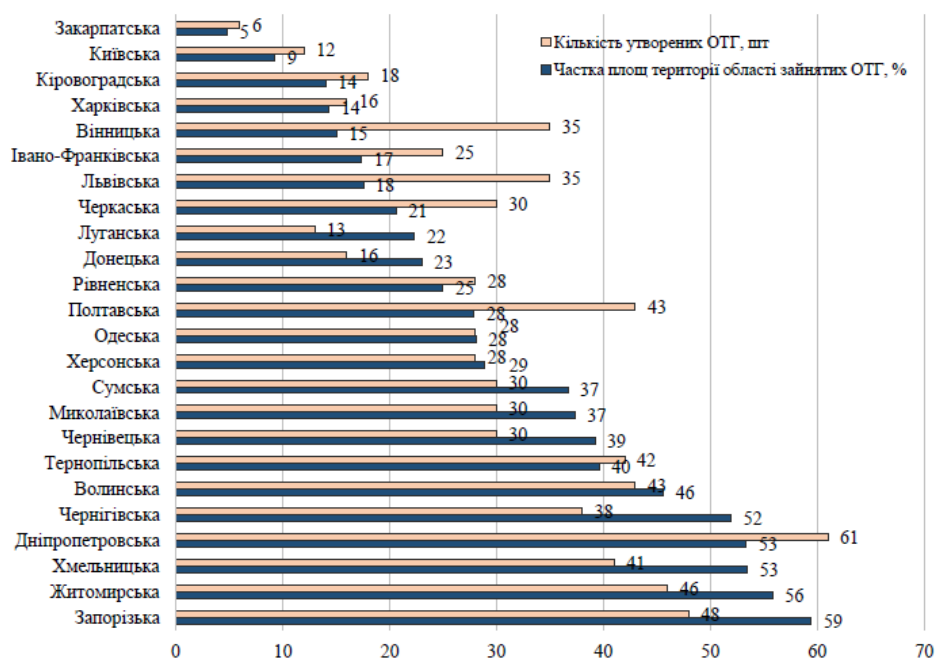

Рис. 1 Кількість та частка площ ОТГ, за областями України, станом на червень 2018 р.

За даними Мінрегіонубуду на 2021 рік буде створено 1206 ОТГ, які будуть об'єднувати 7 913 територіальних громад (424225 кв.м. або 76 % від загальної площі країни) [3]. Перспективними планами, затвердженими Урядом визначено, що 2/3 всієї території України будуть займати території ОТГ, то постає проблема визначення меж ОТГ на місцевості.

Станом на 10.10. 2018 року 479 ОТГ отримали у комунальну власність земельні ділянки сільськогосподарського призначення площею 937,8 тис. га. [3].

Законодавство сьогодення України не передбачений обов'язок проведення інвентаризації земель за результатами об'єднання територіальних громад. Однак, проведення інвентаризації дозволило би визначити якісний стан земель ОТГ, їх межі, розмір, склад угідь та забезпечити органи управління необхідною інформацією. За результатами інвентаризації будуть встановлені межі ОТГ, що в свою чергу визначить дію повноважень органів місцевого самоврядування.

Варто зацентувати увагу, що не визначений адміністративний статус ОТГ, обумовлює не тільки відсутність містобудівної документації, а й землевпорядної. Оскільки, в Закон України «Про землеустрій» в частині видів землевпорядної документації не вносилися зміни з 2015 року, коли був прийнятий щодо об'єднання ОТГ. Для встановлення меж адміністративно-територіальних утворень розробляються проекти землеустрою щодо встановлення меж відповідних адміністративно-територіальних утворень. Для територій ОТГ теоретично можна використати цей вид землевпорядної документації. Але оскільки такого утворення немає, то застосування цього виду землевпорядної документації досить сумнівне.

Законодавчо не визначений адміністративний статус ОТГ гальмує розробку містобудівної документації, яка сприяє простору розвитку територій, ускладнює розробку землевпорядної документації і наповнення бюджетів.

Список використаних джерел

1. Конституція України № 254к/96-ВР 28.06.1996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4829>.

2. Моніторинг земельних відносин в Україні: 2016-2017. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://land.gov.ua/wp-content/uploads/2018/10/monitoring.pdf>.

3. Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/decentralization/presentation/>.

4. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Закон України № 157-VIII 05.02.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.

5. Про землеустрій. Закон України № 858-IV, 22.05.2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/858-15>.

6. Про регулювання містобудівної діяльності. Закон України № 3038-VI, 17.02.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>.

7. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» № 6403 21.04.2017 [Електронний

*Семигіна Тетяна Валеріївна, доктор політичних наук,
проректор з наукової роботи
Академії праці, соціальних відносин і туризму*

РЕФОРМА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: НОВІ ПОВНОВАЖЕННЯ РЕГІОНІВ ТА ГРОМАД

Вступ. У 2018 р. в охороні здоров'я України стартували системні реформи. Ця розвідка – на основі аналізу документів – має на меті окреслити, яким чином впровадження змін, визначених чинними нормативно-правовими актами, сприятиме процесам децентралізації охорони здоров'я.

Результати. Україна успадкувала від СРСР державну, командно-адміністративну, надмірно централізовану модель охорони здоров'я. Цій моделі характерна виражена вертикальна ієрархія у плануванні та фінансуванні медичних послуг, орієнтованість на спеціалізовані послуги медичні послуги (вторинна та третинна медична допомога). Така модель не відповідає ринковим умовам суспільного розвитку та потребує модернізації, зокрема з огляду на сучасне розуміння політики охорони здоров'я, що виходить за межі лише забезпечення медичними послугами і спирається на комплексне розуміння здоров'я та засобів його підтримання [9].

Питання реформування системи охорони здоров'я містилися в абсолютно всіх політико-правових документах 1991-2012 рр., що визначали основні напрями політики щодо забезпечення соціального добробуту населення України (програмах діяльності Кабінетів Міністрів України, Президентів України). Різні стратегічні документи і ухвалені на їх основі закони пропонували, хоча й не завжди послідовні та узгоджені, але певні шляхи розвитку галузі охорони здоров'я. Проте запровадження нових механізмів фінансування та управління галуззю так і не відбулось. По суті система охорони здоров'я так і не була цілеспрямовано реформована. Однак насправді вона ізоморфувалась, самоорганізувалась відповідно до умов лібералізованих ринкових відносин, і перестала виконувати свої соціально очікувані функції захисту [8].

У 2014 р., зі зміною політичного курсу, відновились публічні дискусії щодо необхідності радикальних змін у галузі охорони здоров'я. Міністерство охорони здоров'я України, Стратегічна дорадча група,